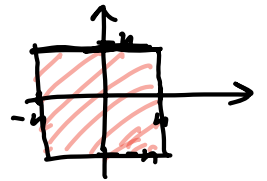

Seksjon 6.8 Integrasjon over ubegrensede områder

Definer $K_n = \{(x,y) \in \mathbb{R}^2 : |x| \leq n, |y| \leq n\}$

Definisjon 6.8

La $A \subseteq \mathbb{R}^2$ være slik at $A \cap K_n$ er Jordanmåltar for alle n (A kan være ubegrenset). Hvis $f: A \rightarrow \mathbb{R}$ er ikkenegativ og kontinuerlig definerer vi

$$\iint_A f(x,y) dx dy = \lim_{n \rightarrow \infty} \iint_{A \cap K_n} f(x,y) dx dy$$

hvis grenseverdien eksisterer. Vi sier da at (det uegentlige integralet) $\iint_A f(x,y) dx dy$ konvergerer.

Ellers sier vi at det divergerer

Setning 6.8.3: Kan bytte ut K_n med $B(0,n)$

Definisjon 6.8.5 La A være som over

Hvis f er begrenset og kontinuerlig definerer vi

$$f_+(x,y) = \begin{cases} f(x,y) & \text{hvis } f(x,y) \geq 0 \\ 0 & \text{ellers} \end{cases} \quad f_-(x,y) = \begin{cases} -f(x,y) & \text{hvis } f(x,y) < 0 \\ 0 & \text{ellers} \end{cases}$$

Vi har da at $f(x,y) = f_+(x,y) - f_-(x,y)$

Vi sier at $\iint_A f(x,y) dx dy$ konvergerer dersom begge

$\iint_A f_+(x,y) dx dy$ og $\iint_A f_-(x,y) dx dy$ konvergerer.

I så fall definerer vi

$$\iint_A f(x,y) dx dy = \iint_A f_+(x,y) dx dy - \iint_A f_-(x,y) dx dy$$

Eksempel 1 Hva blir $\iint_{\mathbb{R}^2 \setminus B(0,1)} \frac{1}{(x^2+y^2)^{3/2}} dx dy$?
 $\mathbb{R}^2 \setminus B(0,1)$ differens.

Løsning: $\iint_{\mathbb{R}^2 \setminus B(0,1)} \frac{1}{(x^2+y^2)^{3/2}} dx dy = \lim_{n \rightarrow \infty} \iint_{B(0,n) \setminus B(0,1)} \frac{1}{(x^2+y^2)^{3/2}} dx dy$

i polarkoordinater: $0 \leq \theta \leq 2\pi$

$1 \leq r \leq n$

$= \lim_{n \rightarrow \infty} \int_0^{2\pi} \left[\int_1^n \frac{1}{(r^2)^{3/2}} r dr \right] d\theta =$
 $= \lim_{n \rightarrow \infty} \int_0^{2\pi} \left[\int_1^n \frac{1}{r^2} dr \right] d\theta = \lim_{n \rightarrow \infty} \int_0^{2\pi} \left[-\frac{1}{r} \right]_1^n d\theta$
 $= \lim_{n \rightarrow \infty} \int_0^{2\pi} \left(1 - \frac{1}{n} \right) d\theta = \lim_{n \rightarrow \infty} 2\pi \left(1 - \frac{1}{n} \right) = \underline{\underline{2\pi}}$

$(x,y) = \vec{T}(r,\theta)$
 $= (r \cos \theta, r \sin \theta)$
 $\begin{pmatrix} \frac{\partial x}{\partial r} & \frac{\partial x}{\partial \theta} \\ \frac{\partial y}{\partial r} & \frac{\partial y}{\partial \theta} \end{pmatrix}$
 $\begin{pmatrix} \cos \theta & -r \sin \theta \\ \sin \theta & r \cos \theta \end{pmatrix}$
 $\begin{pmatrix} | \\ | \\ | \end{pmatrix}$

Eksempel 2 : Vis at $I = \frac{1}{\sqrt{2\pi}} \int_{-\infty}^{\infty} e^{-x^2/2} dx = 1$

$\frac{1}{\sqrt{2\pi}} e^{-x^2/2}$ er sannsynlighetstettheten for en Gaussfordeling.

Løsning: Vanskelig å regne ut I direkte. Vi ser på dette i to dimensjoner.

$\iint_{\mathbb{R}^2} e^{-\frac{x^2+y^2}{2}} dx dy = \lim_{n \rightarrow \infty} \iint_{K_n} e^{-\frac{x^2+y^2}{2}} dx dy$
 $= \lim_{n \rightarrow \infty} \int_{-n}^n \left[\int_{-n}^n e^{-\frac{x^2+y^2}{2}} dx \right] dy$
 $= \lim_{n \rightarrow \infty} \int_{-n}^n e^{-y^2/2} \left[\int_{-n}^n e^{-x^2/2} dx \right] dy$

$$\begin{aligned}
 &= \lim_{n \rightarrow \infty} \int_{-n}^n e^{-y^2/2} dy \int_{-n}^n e^{-x^2/2} dx = \lim_{n \rightarrow \infty} \left(\int_{-n}^n e^{-x^2/2} dx \right)^2 \\
 &= \left(\int_{-\infty}^{\infty} e^{-x^2/2} dx \right)^2 = (\sqrt{2\pi} I)^2 = 2\pi I^2 \quad (*)
 \end{aligned}$$

Kan også regnes ut ved å bytte ut K_n med $B(0,n)$, og bruke polarkoordinater:

$$\begin{aligned}
 \iint_{\mathbb{R}^2} e^{-\frac{x^2+y^2}{2}} dx dy &= \lim_{n \rightarrow \infty} \iint_{B(0,n)} e^{-\frac{x^2+y^2}{2}} dx dy & \left. \begin{array}{l} B(0,n): \\ 0 \leq \theta \leq 2\pi \\ 0 \leq r \leq n \end{array} \right\} \\
 &= \lim_{n \rightarrow \infty} \int_0^{2\pi} \left[\int_0^n e^{-r^2/2} r dr \right] d\theta & \left. \begin{array}{l} u = -r^2/2 \\ du = -r dr \\ r dr = -du \\ r=0 \Rightarrow u=0 \\ r=n \Rightarrow u=-n^2/2 \end{array} \right\} \\
 &= \lim_{n \rightarrow \infty} \int_0^{2\pi} \left[\int_0^{-n^2/2} -e^u du \right] d\theta \\
 &= \lim_{n \rightarrow \infty} \int_0^{2\pi} (1 - e^{-n^2/2}) d\theta \\
 &= \lim_{n \rightarrow \infty} 2\pi (1 - e^{-n^2/2}) = 2\pi \quad (***)
 \end{aligned}$$

Sammenligner (*) og (**):

$$2\pi I^2 = 2\pi$$

\Downarrow

$$I^2 = 1$$

\Downarrow

$$I = \pm 1, \text{ slik at } I = 1.$$

Seksjon 6.4 Flateintegraler

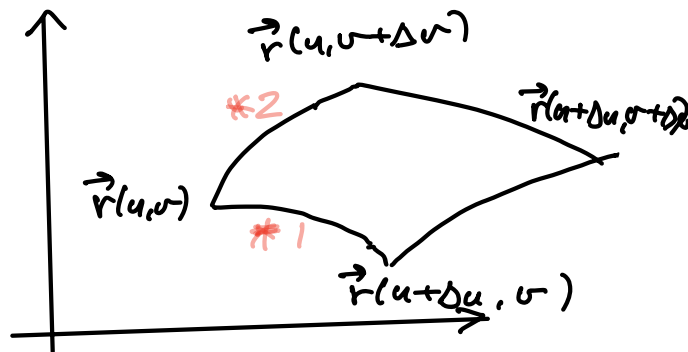
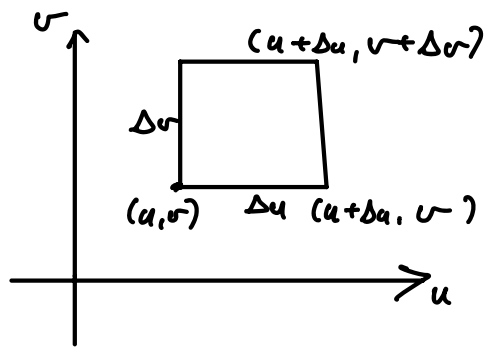
Anta T er flaten parametrisert ved

$$\vec{r}(u,v) = (X(u,v), Y(u,v), Z(u,v)) \quad (u,v) \in A.$$

Anta at f er kontinuertlig på T (tenk på som masse tetthetsfunksjon)

Vi vil definere et flateintegral slik at det svarer til massen til flaten.

(Hvis $\vec{r} : \mathbb{R}^2 \rightarrow \mathbb{R}^3$: Vet at $\left| \frac{\partial \vec{r}}{\partial u} \times \frac{\partial \vec{r}}{\partial v} \right|$ er en forstørrelsesfaktor for arealer.)

$$*1 \approx \vec{r}(u+\Delta u, v) - \vec{r}(u, v) \approx \frac{\partial \vec{r}}{\partial u}(u, v) \Delta u$$

$$*2 \approx \vec{r}(u, v+\Delta v) - \vec{r}(u, v) \approx \frac{\partial \vec{r}}{\partial v}(u, v) \Delta v$$

$$\text{Arealet av bildeflaten} \approx \left| \frac{\partial \vec{r}}{\partial u}(u, v) \Delta u \times \frac{\partial \vec{r}}{\partial v}(u, v) \Delta v \right|$$

$$= \left| \frac{\partial \vec{r}}{\partial u}(u, v) \times \frac{\partial \vec{r}}{\partial v}(u, v) \right| \Delta u \Delta v$$

$$\text{Massen av bildeflaten} \approx f(\vec{r}(u, v)) \left| \frac{\partial \vec{r}}{\partial u}(u, v) \times \frac{\partial \vec{r}}{\partial v}(u, v) \right| \Delta u \Delta v$$

Lar vi Δu og $\Delta v \rightarrow 0$, og summerer over alle små flater, så får vi at massen til flaten blir

$$\iint_A f(\vec{r}(u, v)) \left| \frac{\partial \vec{r}}{\partial u}(u, v) \times \frac{\partial \vec{r}}{\partial v}(u, v) \right| du dv$$

Vi kaller dette for flateintegralet til f over T , og skriver

$$\iint_T f dS$$

Eksempel 3 La T være flaten $z = \sqrt{x^2 + y^2}$, $0 \leq z \leq 4$
 $(0 \leq r \leq 4)$

Hva blir $\iint_T (x+y) dS$?

Løsning I polarkoordinater: $\vec{r}(r, \theta) = (r \cos \theta, r \sin \theta, r)$

$$0 \leq \theta \leq 2\pi$$

$$0 \leq r \leq 4$$

$$\frac{\partial \vec{r}}{\partial r} = (\cos \theta, \sin \theta, 1)$$

$$\frac{\partial \vec{r}}{\partial \theta} = (-r \sin \theta, r \cos \theta, 0)$$

$$\begin{aligned} \frac{\partial \vec{r}}{\partial r} \times \frac{\partial \vec{r}}{\partial \theta} &= \begin{vmatrix} \vec{i} & \vec{j} & \vec{k} \\ \cos \theta & \sin \theta & 1 \\ -r \sin \theta & r \cos \theta & 0 \end{vmatrix} = \vec{i} (\sin \theta \cdot 0 - r \cos \theta) \\ &\quad - \vec{j} (\cos \theta \cdot 0 + r \sin \theta) \\ &\quad + \vec{k} (r \cos^2 \theta + r \sin^2 \theta) \\ &= -r \cos \theta \vec{i} - r \sin \theta \vec{j} + r \vec{k} \\ &= (-r \cos \theta, -r \sin \theta, r) \end{aligned}$$

$$\left| \frac{\partial \vec{r}}{\partial r} \times \frac{\partial \vec{r}}{\partial \theta} \right| = \sqrt{r^2 \cos^2 \theta + r^2 \sin^2 \theta + r^2} = r \sqrt{2}$$

$$\begin{aligned} \iint_T (x+y) dS &= \int_0^{2\pi} \left[\int_0^4 (r \cos \theta + r \sin \theta) r \sqrt{2} dr \right] d\theta \\ &= \int_0^{2\pi} \left[\int_0^4 (\cos \theta + \sin \theta) r^2 \sqrt{2} dr \right] d\theta \\ &= \int_0^{2\pi} \left[\frac{1}{3} r^3 \sqrt{2} (\cos \theta + \sin \theta) \Big|_0^4 \right] d\theta \\ &= \int_0^{2\pi} \frac{64}{3} \sqrt{2} (\cos \theta + \sin \theta) d\theta = \underline{\underline{0}} \end{aligned}$$